

Var går gränsen för psykisk ohälsa?

Mikael Landén, professor och överläkare i psykiatri vid Göteborgs universitet, har skrivit den fantastiskt underhållande och allmänbildande *Galenskap – en bok om vetenskap*. Hans ambition är att försöka skildra vad som anses vara psykisk sjukdom och normalt, vad som är evidens och kvacksalveri. Han gör det med humor och talande exempel. I vissa fall drar han ut sitt resonemang till sin extrema pol, men han behåller samtidigt ett öppet tonfall. Om demonutdrivning verkligen fungerar, låt oss då testa det på ett säkert sätt. Sjukvården skulle tacksamt använda sig av praktiserande andeutdrivare om det gav önskat resultat. Katolska kyrkan använder sig än i dag av metoden på olika håll i världen, men de verkar föga intresserade av att låta sig testas.

Landén gör på det viset tvära kast mellan religion och vetenskap och det påminner i stora stycken om en slags metodhandbok med uppmaning om källkritik, något jag läste otaliga av under min universitetsutbildning. Stundvis är han inte nådig mot alternativmedicinen och driver ironiskt med behandlingar som även Socialstyrelsen har godkänt, som när han beskriver den härresande teorin bakom akupunktur och det ger mig två nya insikter. Något så etablerat som psykoterapi har av allt att döma en ganska mild effekt, om någon alls och debriefing är inte bara verkningslös utan rent av skadligt. Det upplevda traumat förvärras snarare av att ältas och vändas och vridas på. Minnena och upplevelsen blir starkare.

Särskilt intressant blir det när Landén kommer in på vad som är psykisk sjukdom och hur detta kan bedömas utifrån vad som är normalt eller ofarligt. Hur avslöjar vi simulanter? Många psykiatriska symtom är extrema yttringar av upplevelser som de flesta känner igen sig i någon gång. Finns det överhuvudtaget

psykisk sjukdom eller finns det bara individer med sina unika berättelser? Landén landar så småningom i fördelen med att jobba med diagnoser, även om diagnoser inte är naturgivna utan förändras med kunskapsläget. En diagnos kan ofta kopplas till en orsak och en behandling som har visat sig fungera.

Boken i sig är en upplevelse att läsa och jag blir förtjust i dess behändiga storlek, i dess tunga blanka blad som tyvärr ibland kan vara svåra att se på när ljuset speglas i dem. Du kommer att betrakta världen lite annorlunda efteråt.

Hans Karlsson

Galenskap – en bok om vetenskap

Mikael Landén

Natur & Kultur

MIKAEL LANDÉN

Galenskap

en bok om vetenskap

